

Asia: VN/12528/2019

Lausuntopyyntö osallisuustyöryhmän vammaispalvelulainsäädännön uudistusta koskevista ehdotuksista

Lausunnonantajan tausta

1 Lausunnonantaja on

Kunta tai kuntayhtymä

Mikä

Lohjan kaupunki

Työryhmän ehdotukset kokonaisuutena

- 2. Voidaanko työryhmän ehdotuksilla vahvistaa vammaisten henkilöiden osallisuutta heitä koskevien palveluiden asiakasprosesseissa? (Raportin luku 2, s. 14-47)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

- 3. Voidaanko työryhmän ehdotuksilla vahvistaa vammaisten henkilöiden oikeutta yksilöllisiin tarpeisiin perustuviin palveluihin? (s. 14-47)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

1 § 1 momentin 3 kohta

4. Kannatatteko ehdotettua muotoilua, jonka mukaan lain tarkoituksena olisi tukea vammaisen henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista? Rauenneessa hallituksen esityksessä käytettiin termiä itsenäinen suoriutuminen itsenäisen elämän sijaan. (s. 14)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

1 § 1 momentin 4 kohta

5. Kannatatteko vammaisen henkilön edun lisäämistä palvelujen turvaamista koskevaan kohtaan? (s. 14)

Ei

Vapaamuotoiset perustelut

4. Tarve objektiivisesti todennettavissa, mutta etu on subjektiivinen kokemus. Ne eivät voi olla tasavertaisesti laissa palveluja määrittämässä. Tarpeen ja edun rinnastaminen tasavertaisesti pykälään poikkeaa yhdenvertaisuusajattelusta. Sosiaalihuoltolaissa on asiakkaan edusta jo määritelmät, jotka riittävät.

Vammaispalvelulakiin tulisi olla muotoilu: ”turvata vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen mukaiset, riittävät ja laadultaan hyvät palvelut.”

1 §:n perustelut

6. Kannatatteko 1 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 19-27)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

3 §:n 3 momentti

7. Kannatatteko lisäysehdotusta, jonka mukaan vammaisella henkilöllä olisi oikeus käyttää hänelle soveltuvaa kommunikointikeinoa hänen osallisuutensa ja osallistumisensa tukemiseksi? (s. 15)

Ei

Vapaamuotoiset perustelut

Kommunikointikeinoista tulisi säätää yleislainsäädännössä. Sosiaalihuollon asiakaslaissa on jo säädetty, että selvitys on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön ja merkityksen. Olisi erikoista, jos eri sosiaalipalveluissa olisi tässä asiassa erilaiset säädökset.

8. Kannatatteko lisäsehdotusta, jonka mukaan vammaista henkilöä olisi tarvittaessa tuettava tiedon saannissa sekä oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa? (s. 15)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

3 §:n perustelut

9. Kannatatteko 3 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s.27-32)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

4 § Palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelma

10. Työryhmä ei ehdottanut palvelutarpeen arviointia ja asiakassuunnitelmaa koskevaan pykälään muutosta. Oletteko samaa mieltä siitä, että muutosta ei tarvita (s. 15)

Ei kantaa

Vapaamuotoiset perustelut

-

4 §:n perustelut

11. Kannatatteko 4 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 32-35).

Ei

Vapaamuotoiset perustelut

: Tulisi muuttaa tämä: Yhteistyöhön muiden tahojen kanssa vaaditaan lapsen tai nuoren huoltajan suostumus.

5 § 1 momentti

12. Kannatatteko ehdotusta siitä, että vammaisen henkilön palveluja koskevat päätökset olisi tehtävä toistaiseksi voimassa oleviksi tietyin edellytyksin? (s. 16)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Vammaisen henkilön palveluita koskevat päätökset on tehtävä siten, että ne ovat PÄÄSÄÄNTÖISESTI/YLEENSÄ voimassa toistaiseksi, ellei henkilön oma etu, yksilöllinen tilanne tai palvelun luonne edellytä määräaikaista päätöstä.

- 13. Ovatko määräaikaisen päätöksen edellytykset, joiksi ehdotetaan henkilön omaa etua, yksilöllistä tilannetta tai palvelun luonnetta, määritelty tarkoituksenmukaisesti? (s. 16)**

Osittain

Vapaamuotoiset perustelut

Henkilön etua koskeva osa tulisi poistaa tästä, kuten niistäkin kohdista, joissa se tässä kokonaisuudessa on rinnastettu tarpeeseen.

5 § 2 momentti

- 14. Kannatatteko ehdotusta siitä, että asiakkaan esittämästä avun ja tuen tarpeesta tai palvelun toteuttamistavasta voitaisiin poiketa vain perustellusta syystä, joka olisi kirjattava päätökseen? (s.16)**

Ei

Vapaamuotoiset perustelut

Asiakas tekee hakemuksen palveluista, joihin hän itse katsoo olevansa oikeutettu. Asiakkaalle tehdään aina palvelutarpeen arviointi tiiviissä yhteistyössä asiakkaan kanssa ja tarvittaessa myös moniammatillisesti. Asiakkaalla ei silti voi olla vammaispalveluissa subjektiivista oikeutta palveluihin pelkästään sillä perusteella, että hän on mielestään niihin oikeutettu. Sosiaalipalveluissa yleensäkin ei ole asiakkailla oikeutta valita itselleen sopivia palvelujen järjestämistapoja. Vammaispalveluissa on tärkeää löytää yhteinen käsitys tarpeen mukaisista palveluista ja niiden järjestämistavasta.

Kielteiset päätökset on aina perusteltava, mutta erillisiä päätöksiä palvelujen kokonaisuudesta tai järjestämistavasta ei tule vaatia..

5 § 3 ja 4 momentit

- 15. Kannatatteko vammaisen henkilön perheen ja läheisten tukemista koskevia ehdotuksia? (s. 16)**

Ei

Vapaamuotoiset perustelut

Vammaispalvelut järjestää palvelut vammaisille henkilöille. Heidän palvelutarpeen arvioinneissaan ovat perhe ja läheiset mukana. Ehdotuksesta puuttuu kanta siihen, kuka palvelut perheelle ja läheisille järjestäisi, joten viittaus pitäisi poistaa. Ei voi olla vammaispalvelujen tehtävä tehdä omaisille ja läheisille päätöksiä sekä palveluja niiden kautta.

16. Kannatatteko 5 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s.35-44)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

36 § Palvelutarpeen arviointi

17. Kannatatteko palvelutarpeen arviointia koskevaan pykälään tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 17)

Osittain

Vapaamuotoiset perustelut

Palvelutarpeen arvioinnin käynnistäminen tulee tehdä yhtä kiireellisesti kuin muissakin sosiaalipalveluissa, mutta velvoitetta tapaamiseen tämä ei voi tarkoittaa. Yleisesti voidaan todeta, että vammaispalveluihin tarvitaan lisää työntekijöitä tätä aikarajaa toteuttamaan.

18. Kannatatteko 36 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s.44-45)

Osittain

Vapaamuotoiset perustelut

-

39 § 1 momentti

19. Kannatatteko ehdotettua lisäystä, jonka mukaan asiakassuunnitelma olisi laadittava yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa omaisen, läheisen tai muun asiakkaan edustajan kanssa? (s. 18)

Osittain

Vapaamuotoiset perustelut

Asiakassuunnitelma laaditaan yhdessä omaisen, läheisen tai muun edustajan kanssa vain, jos asiakas sitä haluaa. Asiakas voi aina kieltäytyä ja sen seuraukset pitää hänelle kertoa. Jos omainen tai muu läheinen on mukana asiakassuunnitelman laatimisessa, hän voi tuoda mielipiteensä esiin.

39 § 2 momentti

20. Kannatatteko ehdotettua lisäystä siitä, että asiakassuunnitelma sisältäisi asiakkaan ja tarvittaessa asiakkaan läheisen ehdotuksen palveluiden tuottamistavasta, jolla voidaan parhaiten vastata asiakkaan tarpeisiin? (s.18)

Ei

Vapaamuotoiset perustelut

Tämän ei pitäisi olla välttämätöntä. Lisäksi päätös palveluiden tuottamistavasta tulee jatkossakin olla viranhaltijoilla.

21. Kannatatteko ehdotusta, että pykälään lisättäisiin arvio asiakkaan vahvuuksista ja voimavaroista sekä toimintakyvystä? (s.18)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Pykälään tulisi lisätä myös asiakkaalle tieto hänen velvollisuuksistaan.

22. Kannatatteko ehdotettuja lisäyksiä asiakkaan läheisen näkemyksen huomioon ottamisesta asiakassuunnitelmaa laadittaessa? (s. 18)

Ei kantaa

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Tämä pitäisi tulla esiin jo aikaisemmissa kohdissa.

39 §:n perustelut

23. Kannatatteko 39 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 45-46)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

Lindström Elina
Lohjan kaupunki